

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 június 7.

155. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Békenap

A nemzetközi szakszervezeti kongresszus Bécsben tegnap tartott ülésén meghívta az elnökséget, hogy folytassa a tömegek nevelésére s a háboru elleni nemzetközi tüntetések szervezésére irányuló törekvéseit és minden év szeptember 21-ét nemzetközi háboruellenes napnak mondja ki, amelyen valamennyi ország munkásságának tüntetni kell a háboru ellen.

Béke után áhítunk s ehelyett a béke napját kapjuk, zavartalan munka után vágyakozunk s e helyett újabb ünnep akadályoz meg a munkában, — nem tudjuk, ez-e a pacifizmus utja s nem tudjuk, tüntetés állott-e már valaha a leszerelés gondolatának szolgálatában. A háborunak és békének szellemét még sem lehet úgy parancsszóval kormányozni, mint azt, hogy a házakat lobogókkal díszítsék fel s a munkások, akik egy nap a béke jegyében pihennek, de amikor dolgoznak, akkor fegyvergyárakban municiót készítenek, vagy háborura uszító cikkeket szednek ki, aligha választják az *aktív pacifizmusnak* legerélyesebb eszközét. A fátumosan nagy szerencsétlenség az, hogy a munkásszótálynak és a polgárságnak háboru elleni küzdelme hipokrita öncsalásnál alig egyéb. A polgárság anélkül és konferenciákkal, egyesületeket szervező és előadásokat tart, amelyeken nyugalmazott diplomaták és szolgálatban levő katonák, a háboru elleni küzdelme kivül tábornokok, a polgárság jótéteményeit, a háboru elleni küzdelme ellen az államhatalom részéről, a háboru elleni küzdelme ellen, akik úgy ragaszkodnak az életük tartalmát kitevő propagandához, mint a pincés kutyájukhoz s középiskolai tanárok, akik minden vakációban összeolvasnak egy új röpiratot a fegyverkezés ellen, — ugyan hogy tudnák megváltani a világot s felszabadítani a rab-szolga emberiséget a győzelmes kard uralma alól. És mit használnak a béke gondolatának azok a munkások, akik minden munkanapon fegyvert készítenek és robbanó anyagot gyártanak s az év egyetlen ünnepén elmennek tiltakozni az ellen, amin egész éven át dolgoznak.

Amíg a jogrendnek, a gazdasági és erkölcsi rendnek, a népek jólétének, nemzedékek sorsának a győzelmes fegyver a hordozója, amíg a népek történelmét a gyilkos gázok és robbanó anyagok döntik el, nem pedig az igazság eszméje s a közmorál princípiumai, addig rendezhetnek ankétokat s tarthatnak nyilvános demonstrációkat a béke mellett, mégis detronizálhatatlan marad

a háboru. A fegyverek uralma s az erőszak kormányformája sokkal mélyebben vannak beágyazva az emberi érdekek szövetségébe, sem hogy játékos séták emócióival ki lehetne onnan rángatni. Mindenki a háboruból él, aki győzött, a győzelemből, aki elbukott, a revans gondolatából. E tekintetben nincs különbség még a társadalmi osztályok között sem, mert nem is annyira a termelés imaginárius eredményeiért, mint inkább a háboru kézzelfogható előnyeiért küzdenek. Minden társadalmi osztály arra törekszik, hogy a társadalmi termelésből megszolgáltatlan előnyöket zsaroljon ki magának. S van-e megszolgáltatlanabb jövedelem, mint a zsákmány.

Világ kapitalistái és világ proletárjai — csak ebben egyesültek. A dinamit gyáros, aki szo-

ciálpolitikával foglalkozik és a Creusot művek munkása, aki elmegy tüntetni kenyéradó gazdája: a háboru ellen, egyformán szolgálják a pacifizmust. Van azonban mégis az emberekben valami szemérem, az utolsó foszlány a morál takarójából, mely arra készlet, hogy ha már menthetetlenül a háboru szolgálatában állunk, legalább tagadjuk meg. Ennek a szeméremnek teszünk csak eleget a konferenciákkal és béketüntetésekkel, de egyetlen szalmaszálát nem teszünk vele a mindig fenyegető háboru utja elé, egyetlen lehelettel nem segítünk csillapítani a háborus veszedelem felfellobbanó lángját.

Egy ünnepnapja mégis lesz a békének, ha már minden munkanapunk menthetetlenül a háborué-

azokat az ellentéteket, amelyek bennünket elválasztanak? Ez okból lépett fel erős és halaszthatatlan szükségességgel az a törekvés, hogy gyökerében változtassuk meg állami politikánkat és ezért alakult meg az *ellenzéki blokk*.”

Ismerteti a kiáltvány az ellenzéki pártok együttműködését és ebben a demokratapárt szerepét, amely — a kiáltvány szerint — elapeszmei tekintetében semmiféle engedményt nem téve, *kidolgozta a széles önkormányzatok programját*, amely a többi ellenzéki párttal való együttműködés alapja. Rámutat a párt a kiáltványban arra, hogy a horvátok bevonása a parlamenti életbe politikailag szükséges és hasznos volt és kiemeli, hogy Pasics és Pribicevics a horvátok bevonulását ismételtén megakadályozta. *A legsajnálatosabb*, — mondja a kiáltvány — *hogy ez nem történetelt meg a parlament szemérmetlen megsértése nélkül.*

— Hogy a horvátokat a parlamentből kiűldözhessek, államcsinyt kellett elkövetni. Megsértették az alkotmány első szakaszát és a kormány a korona autoritása mögé rejtőzött. Öszintén óhajtuk, hogy a monarchista eszme a maga teljességében és tisztaságában megőriztessék. Az a kormány, amely másképpen dolgozik, nem barátja sem a népek, sem a koronának. Ezután a kiáltvány a kormány erőszakos politikájáról beszél és azt mondja, hogy a radikálisoknak nem volt joguk ahhoz, hogy 1924-ben az államra nézve veszélyesnek tüntessék azokat a kommunistákat, akikkel 1923-ban az ismeretes jegyzőkönyvi egyezményt megkötötték.

A demokratapárt el van szánva arra, hogy rendületlenül kitart az állami és nemzeti egység programja mellett és tovább fogja folytatni a szeretet és megegyezés politikáját. Ezért a demokratapárt erélyesen tiltakozik a politikai széthúzás, az alkotmány megsértése, valamint a polgárok élete és szabadsága ellen intézett támadása ellen. Erélyesen követeli hogy azonnal tegyék jóvá mind azt, amit még jóvá lehet tenni, hívják össze rendkívüli ülésre a parlamentet és ezzel szüntessék meg a május 27-iki államcsiny rossz következményeit.

A kiáltványt, amely a jugoszláv demokrácia életetésével végződik, a demokratapárt klub nevében Davidovics Ljuba írta alá.

A demokratapárt kiáltványával az ellenzéki pártok most már valamennyien kiadták proklamációjukat és politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a radikális párt proklamációját, amely válasz is lesz az ellenzék támadásaira.

Elkészült a demokratapárt kiáltványa

A kiáltvány élesen támadja a kormánykoalíciót
A képviselők sürgetik napidijuk kiutalását

Beogradból jelentik: A politikai életben teljes szélségsend uralkodik. Az egyetlen kérdés, amely jelenleg érdekli a politikai pártokat: a képviselői napidijak kérdése, amelyet a képviselők várakozása ellenére sem rendezett a kormány. A napidijak ügyének elintézését egyébként a parlament elnöke, Jovanovic Ljubára bízták, akit pénteken meglátogatott több ellenzéki képviselő, hogy a kérdés megoldását kisürgesse. A házelnök, hír szerint, ez alkalommal kijelentette, hogy a napidijak ügyében nem hoztak döntést azért, mert nem áll mögötte a többség és ki van téve annak a veszélynek, hogy a parlamentben leszavazzák. Az ellenzéki képviselők erre szemérvetették, hogy miért marad az elnöki székben, ha maga is megvan győződve arról, hogy csak a *kisebbség bizalmát bírja*. A napidiját különben csak a közigazgatási és pénzügyi bizottság tagjai kapják a parlamenti szünet alatt, mert ők együtt maradnak és dolgoznak ebben a hónapban is. A közigazgatási bizottság június 12-én tartja első ülését, a pénzügyi bizottságot pedig valószínűleg a jövő héten fogják összehívni.

A demokratapárt kiáltványa

Az ellenzék frontján is teljes a csönd. A demokratapárt végre elkészítette kiáltványát, amelyet szombaton hoznak csak nyilvánosságra. Munkatársunknak sikerült megszerezni a kiáltvány egy példányát, amelyben a demokratapárt nagyjában a következőket fejt ki:

Az utóbbi időben az országban nagyfontosságú események játszódtak le. Két tábor alakult: az

egyik oldalon az ugynevezett nacionalista blokk, az erőszak, a korrupció és pénz blokkja, a másik oldalon pedig az ellenzéki blokk, a megegyezés, a szabadság és igazságosság tábora. A parlamentet, a nemzet képviselőit egy ukázzal hazaküldték, — könnyebben, mint ahogy egy munkaadó elbocsájtja munkásait, könnyebben, mint ahogy egy miniszter felmond tisztviselőinek. A parlament elnapolásával *kijútszólták a nép akarát és megsemmisítették szuverénitását.*

A kiáltvány ezután hosszasan fejtegeti, hogy a parlament sokáig csonka volt és hogy Pasics kisebbségi kormánnyal intézi az ország ügyeit, majd így folytatja: „A mi pártunk ebbe sohasem egyezhetett bele, mert joggal gondolta azt, hogy egy áltöbbségnek megteremtése rendőrségi terrorral, époly becstelenség, mint amilyen becstelenség volna, ha belemenne egy nem becsületes alkuba a radikálisokkal.”

A kiáltvány később ezt mondja: „Az egyesüléstől kezdve az ország belső viszonyai nem rendeződnek úgy, ahogy azt egy jó hazafi joggal kívánhatná. Ahelyett, hogy a nép nagy rétegeit megnyernék az állam számára és lassanként bevonnák őket az egységes állam javát szolgáló produktív munkába — mindinkább eltávolítják őket egymástól. Hogyan működhetnek együtt a szerbek, horvátok és szlovének, amikor a közös államban *lelkileg teljesen elválasztva élnek*. Hogyan is tudnánk elérni állami ideáljainkat, ha egymás között harcba vagyunk, amely harc egyre jobban kiélelti

A szubotcai színház felépítéséhez a földműves-városatyák is hozzájárultak

Szubotica város kiszélesített tanácsa szombaton délelőtt közgyűlést tart, amelynek napirendjén *két-száz ügy* szerepel. A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontja a *színházépítés* kérdése, amelynek megvalósítását eddig a szubotcai radikális-párt földműves-csoportja és a kiszélesített tanács gazda-tagjai, a nehéz gazdasági viszonyokra és a város súlyos anyagi helyzetére hivatkozva, meghiúsította. Időközben a város, a városi takarékpénztár igénybevételével módot talált arra, hogy a lakosság megterhelése nélkül megvalósítsa és ezért a tanács a szombati közgyűlésre újból kitzúta a színházépítés ügyét. Mivel azonban a tanács el akarta kerülni, hogy e fontos javaslatot a közgyűlés elutasítsa, felkérte Gyorgyevics Drago-szláv főispánt, hogy ebben az ügyben a színházépítés ellenzőivel lépjen érintkezésbe és próbálja őket a javaslat támogatására megnyerni, mert ha ez nem sikerülne, a színházépítés ügyét levonnák a napirendről.

Gyorgyevics főispán ennek alapján pénteken délutánra érkezőre hívta össze a kiszélesített tanács földműves tagjait, hogy a közgyűlés tárgysorozatára nézve megállapodást hozzon létre.

Az értekezleten letárgyalták a tárgysorozat valamennyi pontját és a megjelentek hosszabb tanácskozás után *egyhangúlag elfogadták a tanács javaslatait. Így a színházépítés kérdése is kedvező elintéztést nyert, ami főleg Gyorgyevics főispán érdeme, aki ugyszólván egyenként nyerte meg az ellenzők tagjait a tanács javaslatának elfogadására.*

A tanács a szombati közgyűlés határozatai után *nyomban pályázatot hirdet a színház felépítésére és remélhető, hogy az építési munkálatokat még a nyár folyamán megkezdik*

Állatorvosok kongresszusa Szuboticán

A kongresszus programja

A jugoszláviai állatorvosok országos egyesülete idei kongresszusát Szuboticán fogja megtartani június 7-8 és 9-én. A kongresszuson, amely csütörtökön este ismerkedési estéllyel kezdődött, az ország minden részéből eljöttek az állatorvosok és az eddigi bejelentések szerint kilencven állatorvos érkezik Szuboticára. A kongresszus részletes programja a következő:

Június 7-én délelőtt fél tízkor a kongresszus ünnepélyes megnyitása a palicsi vígadó nagytermében. Az ünnepélyes megnyitás alkalmával a város nevében *Tabakovics* Nikola helyettes-polgármester fogja üdvözölni a megjelenteket. Utána dr. *Mladenovics* Ljuba beogradi állatorvos, az állatorvosok országos egyesületének elnöke ismerteti fogja az egyesület működését és a hatósági állatorvosok anyagi viszonyainak rendezéséről, valamint az állategészségügyi törvény egységesítéséről fog beszédet mondani. Délután négy órakor a kongresszus résztvevői a *Patria* szeremgyárat fogják meglátogatni. Este nyolc órakor a város a palicsi nagyvendéglőben bankettet ad a vidéki vendégek tiszteletére.

Június 8-án délelőtt kilenc órakor a városháza közgyűlési termében folytatják a kongresszust. Délután négy órakor a Hartmann és Connen cég üzemet fogják megtekinteni a kongresszus résztvevői. Este nyolc órakor az állatorvosok egyesülete

bankettet ad a Bárány-szálló éttermében.

Június 9-én délelőtt kilenc órakor záróülés a városháza közgyűlési termében, délután pedig Palicsra rándulnak ki a kongresszus résztvevői.

Külpolitika — oltáron keresztül

Amerikai lap a román királyné londoni utjáról

Londonból jelentik: A *New York Times* rendkívül érdekes cikket közöl a román királyi pár londoni látogatásáról. A cikk rámutat arra, hogy *Mária* román királynő volt a londoni ut kezdeményezője, aki a *román királyi család legszebb virágát, Ileana hercegnőt a walesi hercegnék, Anglia jövődó uralkodójának szánta, hogy a házassággal Románia külpolitikáját megerősítse.*

»*Mária* királyné sakkhuzása — folytatta ezután a cikk — egészen világos. Olyan balkán-szövetségre törekszik, amelyben *Románia* játsza a legjelentékenyebb szerepet. *Egytörvényű érdeklő Görögország, Jugoszlávia, Bulgária* és ha azt akarja elérni, hogy leánya visszakerüljön a görög trónra, nagyon jól tudja, hogy ez csak *Anglián keresztül történhetik meg, Anglia pedig akkor az övé, ha leánya angol királyné.* Görögország sorsa sem a német, sem a francia hadseregtől nem függ, hanem az angol és az olasz tengerészettől. *Mária* királyné ezzel teljesen tisztában van és bár Görögország ma köztársaság, — Venizelosz ma játékon kívül áll, és a görög nép ingatag. De a helyzetet Franciaország is bonyolulttá teszi. Ne feled-

A kongresszuson több szakelőadást fognak tartani. Az eddigi bejelentések szerint *Mitrov* Lázár petrianyi állatorvos tart előadást, hétfőn délelőtt pedig dr. *Schibert* Simon noviszadi állatorvos tart előadást a Korszó moziban, vetített képekkel.

jük el, hogy *Franciaország katonai szerződésben áll Lengyelországgal és Csehországgal.* Hogy katonailag milyen titkos klauzulák vannak ezekben a szerződésekben, azt ne keressük, de egy bizonyos, hogy a *kelet-európai hatalmak pénzügyileg teljesen Franciaországtól függenek és Franciaország szeretne volna, ha a két másik állammal kötött katonai szerződéshez Románia is csatlakozna.*

A román király és királyné emiatt nemrég Párisban is járt, de — amint mondják — *angol befolyásra a szerződésből nem lett semmi.* Anglia keze volt a játéokban és Bratianu román miniszterelnök akkor szorult üdülésre, amikor éppen alá kellett volna írnia a szerződést. A franciákat nagyon felingerelte ez a tény és London nagyon elcsodálkozott azon a tapintatlanságon, hogy a londoni francia nagykövet, *gróf De Saint Aulaire a román királyt és királynét aznap este hívta meg ebédre, amikor György angol király is meghívta őket.*

A román királyi pár kénytelen volt a dilemmát úgy megoldani, hogy a francia meghívást *viisszautasította.*

A fejlődő Sztari-Becsej

Jegyzetek a Tisza-parti városról

Másfél év előtt, 1922 novemberében hosszabb közlemény jelent meg Becséről, a Tiszavidék gyöngyéről. Mi változott azóta Sztari-Becsejen. Ugyszólván semmi. Nem kapott gimnáziumot, de odahelyezték a kerületi katonai parancsnokságot, terveznek új Tiszahidat. Az élet elevenen lüktet a Tisza-parti városban, amelynek arculata nem változott: még mindig a régi, kedélyes, patriarháli hely, amely szinte csorbitatlanul őrzi a bácskai jókedv és a gondtalan hétköznapok emlékeit.

A Tisza-parti magyarság mindenütt derék, szorgalmas, munkás, a becei magyaron, különösen a becei intelligencián azonban ellentétben a többi városok intelligenciájával, nem tudott még urrá lenni a közönyösség és a nembánomság. Becsén még tudnak lelkesedni és tudnak érdeklődni az emberek. *Milkó* Izidor könyvére is aránylag Becse szállította a legtöbb prenumeráns; a lelkes *Pataj* Iza gyűjtő buzgalma erős visszhangra talált a becei intelligencia körében.

Becse évek előtt híres kereskedő város volt. A bácskai gabonakereskedelemnek és az épületfa kereskedelemnek Becse volt a központja. A *Dungyverszky*, a becei *Freund*, *Koch*, *Fränkl*-családok valóságos kereskedői dinasztiák voltak, a legendás nagyságu *Dungyverszky* nagyon tekintélyes részét Becse reprezentálta és a Hitelbank-nak is nagy ipari vállalata volt Óbecsén. Az idők azonban megváltoztatták Óbecsének ezt a jelentőségét, bár még ma is számottevő kereskedelmi és ipari centrum. *Malmái*, — hat gözmalma van — a *Gerber*-féle sörgyár, a *Schumacher* gépraktár, a Bácskai gyáripár és fatermelő vállalat, amelynek iparvasutja összeköti a vasúti állomást a tiszai rakparttal — országihirűek. Az ércöntöde és a szerszámgyár az egész Vajdaság piacait ellátja termékeivel. Környékszerter nevezetes a *gőzfürdője*, amelynek kén-tartalma, gyógyhatású vizét földgáz melegíti és *villanytelepe*, amely Ada és

Mol községeket is ellátja világitással.

*

A városnak huszonötezer lakosa van, akik nagyjából földmiveléssel foglalkoznak. Határában pompás mintagazdaságok fekszenek, amelyek közül a legjelentékenyebb *Gortva* Jánosé, *Gombos* Dezsőé és *Zsótér* Andoré. Az utóbbinak híres ménését az ország határain kívül is ismerik. A lakosság között példás harmónia uralkodik. Becse a rend és béke városa. A nyugodt atmoszférában minden kulturmozgalom jó talajra talál. Békében rendszeres színi-szezonokat tartottak itt a bácskai színtársulatok, akiknek szerepét ma — a viszonyok megváltozása következtében — a helyi kultúregyesületek kiváló műkedvelő gárdái töltik be. A kulturális élet vezetői közé tartoznak: *Petrányi* apát, *Gerber* Nándor sörgyáros, *Flachbart* Károly evangélikus lelkész, dr. *Popovics* Milán orvos és *Ugray* György iskolaigazgató. A humánus célt szolgáló intézmények közül Becse legnevezetesebb intézménye a *Szegényház*, amelyet *Freund* József áldozatkészsége tart fenn. A beceiek nagyon fájlatják még ma is, hogy *Freund* Józsefnek, aki a város legjótékonyabb embere, 1918-ban a felelőtlenség elől el kellett menekülni a városból. Becsén élt fiatal korában *László* Fülöp, a világhírűvé lett nagy festőművész, akinek sok képét látni együtt a becei szalonokban. A legtöbb *László*-képeknek *Gakambos* ügyvéd a boldog tulajdonosa. Itt született különben *Than* Mór, a nagy magyar festőművész is, akinek történelmi tárgyú képei a magyar piktura klasszikus értékei közé tartoznak.

*

Becse, mint mondtuk, a rend városa. Hogy itt nem zavarhatták meg soha a lakosság békéjét a felelőtlen elemek, az elsősorban a becei hatóság érdeme, amelynek élén *Katymnszky* Stevó főszolgabíró áll. A község jegyzője: *Stellanovics* Zsivkó, a rendőrség vezetője pedig *Szvircevic* Mitó rendőrpáncs-

nok. Mindhárman a régi bácskai közigazgatás tisztviselői közül valók, akik igazságosan és mindig a lakosság érdekeit tartva szem előtt, intézik Becse közigazgatását.

A lakosság lelki irányítói a különböző egyházközségek vezetői: *Petrányi* Ferenc római katolikus apátplébános, *Borota* Jovan görög-keleti plébános és *Flachbart* Gusztáv evangélikus lelkész.

*

A Tiszaparti város élete tiplikusan bácskai élet: munka, jókedv és nagy felejtő csönd az, amely itt évtizedes, patinás tradícióval együtt egy fejlődésre képes város boldog hétköznapjainak ad békét és melegséget.

A jó vidék

A borbély panasza

A főispáni állás arra való, hogy az államhatalmat reprezentálja. Szuboticán azonban régi szokás, hogy az emberek minden fajta ügyes-bajos dolgukkal a főispánt keresik fel. *Gyorgyevics* Drago-szláv Szubotica mostani főispánja szívesen meg is hallgatja mindenkinek panaszát s ha lehet, orvosolja is.

Olyan fajta panasszal azonban már régóta nem kopogtattak a főispán ajtaján, mint aminővel ma állított be Gyorgyevics főispánhoz egy külteki borbélynemester.

A borbély erkölcsi érzékében mélyen felháborodva azt mesélte el, hogy a háziasszonya nemcsak úgy hasznosítja a borbélynemestert, hogy neki jó bérért kiadta, hanem oly módon is hasznot húz belőle, hogy éjszakánként kinyitja az üzletajtót, beengedi oda a lányát, aki ott barátaival szórakozik s a férfiszépeszeti műterem tisztos falai közt orgiákat rendez.

A főispán meg akarta nyugtatni a felháborodott borbélynemestert s felvilágosította, hogy panaszja mégis inkább a rendőrségre, mint a politikai hatóság fejére tartozik.

A borbélynemester azonban nagyon érezte a maga igazát, mert ki volt belőle az elkeseredés:

— Panaszkodtam én már a rendőrségnél is, de nem értem el semmit. A háziasszonyom nyíltan dicsekszik, hogy a kerületi rendőrbirtosnak két pár tyukot és száz dinót adott ajándékba, most már teher amit akar. Két pár tyukot és két dinót adtam a rendőrségnek, de nem értem el semmit. Minthogy ebbe a rendőrség nem is komolyan vesztegette, olyan vad volt a rendőrség, hogy kalmazott ellenem, ha valamelyik vizsgálót meg akarom vizsgálatot tenni, a borbély pedig nyugodtan ült a borbélynemesternél, éjjel sem változott az arca és jelleget.

Anglia aranyban fizeti amerikai adósságait

Washingtonból jelentik: A kincstári kormány hivatalos közleményben jelzi, hogy Anglia adóssága legközelebbi negyedévi részletét, amelynek összege *60 millió dollár, aranyban fogja törleszteni*, nem pedig, mint rendszeren, amerikai Liberty-bonokban. Az amerikai pénzügyi hivatal kommunikéje megjegyzi, hogy ez az aranyimport remélhetőleg nem fog érezhető hatást gyakorolni az amerikai pénzpiacra, mint hogy az angol adósság fejében beözönlő aranyat az Egyesült Államok kormánya kizárólag pénzügyi műveletekre kívánja felhasználni, amelynek ebben a hónapban több millió dollárt igényelnek.

Az albán kormány elmenekült Tiranából

Görögország az SHS királyság beavatkozásától tart

Az albániai események iránt továbbra is fokozott érdeklődés nyilvánul meg beogradi politikai körökben és a csütörtökön kiadott félhivatalos jelentések ellenére a kormányhoz közelálló lapok is annak az aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy *Olaszországnak aktív része van a felkelés megszervezésében.* Attól tartanak, hogy az olaszok be fognak avatkozni az albániai belső harcokba, ami a lapok szerint *nem lehet közömbös az SHS. királyságra nézve.* Egyes hírek szerint Valonába már érkeztek is olasz hadihajók és több száz főnyi olasz csapatot szállítottak partra, azonban ez a hír még nem nyert megerősítést.

Az Albániában folyó harcok egyébként Görögországot is közelről érdeklik és a *Daily Mail* jelentése szerint *Athénben olyan hírek terjedtek el, hogy az SHS. királyság meg akar szállni bizonyos albán területeket.* A görög kormány emiatt értesítette az athéni angol követet, hogy Jugoszlávia beavatkozása esetén görög csapatok is bevonulnak Albániába Görögország érdekeinek védelmére.

A görögországi álhírekkel szemben a beogradi kormány szilárdan kitart a desinteressement elve mellett és bizonyosra veszik, hogy Athénben azért kolportálják a hamis híreket, hogy *Görögország jogcímét találjon a beavatkozásra.*

Győznek a fölkelők

A többnapos harcok után most már teljesen kialakult a harctéri helyzet képe, bár a legutolsó napok eseményeiről az albániai távívűnkés telefonforgalom megszorítás miatt nem lehet megismernünk cs gyors híreket kapni, hogy mekkora megerősített állásokon állnak a harc a két szembenálló fél között. A harcok három helyen zajlanak, az albániai Ljesében, ahol a kormánycsapatok a Drina folyó balpartján megerősített állásokban vannak, az albániai, a jugoszláv határ közelében Dod környékén állnak, ugyancsak megerősített állásokban, *Bajram Cur* fölkeltés és *Barjaktor Muharem* kormánycsapatok között. *Dalbániában*, miután a fölkelők *Kavaja* várost elfoglalták, *Skunde* falu ellen vonultak.

Menekül a kormány

A legújabb hírek szerint a kormánycsapatok mindenütt visszavonulnak.

Tiranában igen nagy az izgalom, mert már azokat a csapatokat is harcba vitték, amelyeknek Tirana védelme volt a feladatuk.

A lakosság menekül a városból, mert az a hír terjedt el, hogy a fölkelők foglyokat meggyilkoltak. Maga a kormány is menekülni akar és hír szerint a kormány tagjai a csapatok védelme alatt el akarják hagyni a várost. Lehetséges, hogy a kormány tagjai tekintélyesebb hívekkel együtt *Olaszországba* menekülnek. Hír szerint olasz ügynökök felajánlották a menedékhelyet a kormánynak, bár a felkelést az olaszok barátai rendezték.

Római jelentés szerint a felkelők elhatározták, hogy *ultimátumot intéznek a kormányhoz, amelyben követelik, hogy feltételeiket a kormány huszonnégy óra alatt fogadja el.*

Tirana elesett?

Valonából érkezett jelentések szerint

a felkelők megkezdték Valona bombázását.

Vrioni képviselő a kormány megbízásából Valonába érkezett, hogy

Erdélyi újságírók a kisebbségi sajtó szabadságáért

A kolozsvári újságíróegyesület a Bácsmegyei Naplóért

A közelmúltban sötét veszedelem fenyegette a Bácsmegyei Naplót. Kormányintézkedés az alkotmány rendelkezéseinek ellenére, hatalmi szóval meg akarta fosztani a jugoszláv magyarságot attól a tribün-től, ahol vágyait és panaszait nyilvánosságra hozhatja. Be akarták tiltani a Bácsmegyei Naplót, amely az ország magyar népének szócsöve és törvényes jogainak harcosa. Hogy a szándék nem valósult meg, abban az utolsó percben diadalmaskodó törvénytiszteleten kívül bizonyára része van annak a felemelő szolidaritásnak is, amellyel a beogradi újságírók magukévá tették a Bácsmegyei Napló igazságos ügyét.

Amikor erről a tényről ismételtlen megemlékeztünk, hálás köszönettel nyugtázzuk itt a romániai újságírók kartársi érzésének megnyilatkozását. A romániai újságírók lapjaikban a legnagyobb megbecsülés és szeretet hangján írtak a Bácsmegyei Naplóról, azonkívül az erdélyi és bánáti újságírók kolozsvári egyesülete az alábbi köszönő levelet intézte a beogradi újságíró-egyesülethez:

Elnök ur!

Az a nemes viselkedés, amellyel a sajtószabadságot megvédte azáltal, hogy erélyes fellépésével megakadályozta, hogy a »Bácsmegyei Napló«-t, a magyar kisebbség lapját beszüntessék, megérdemli azt, hogy az önkéntes határain kívül is teljességgel. Ebben egy új éra ígérését véljük látni, egy boldogabb korszakét, amelyben az emberies érzések le fogják győzni a pártszenvédelméket.

Szindikátusunk, az erdélyi és bánáti kisebbségi sajtó szindikátusa üdvözlő Önt nemes magatartásáért és testvéri üdvözlését küldi a S. H. S. királyságbeli testvéreinek. Kérjük, Elnök ur, hogy azt tisztelt kortársainak tolmácsolni szíveskedjék.

Fogadja, Elnök ur, legteljesebb tiszteletünk kifejezését

Az erdélyi és bánáti újságírók szervezete.

A vajdasági kisebbségi sajtó munkásai jóleső érzéssel veszik tudomásul erdélyi kollégáik szolidaritásának manifesztációját.

A német birodalmi gyűlés bizalmat szavazott a Marx-kormánynak

A jobboldal veresége

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén megindult a vita Marx kancellár exozéja fölött. *Loebe* szociáldemokrata rámutatott arra, hogy az egész német politika magva a szakértői jelentés, amelynek alapjára helyezkedik az egész német szociáldemokrata-párt. *Gollkon* kommunista szerint *hazugság és csalás*, amit a szakértői javaslat áldásos hatásáról mondanak, mert Franciaország nem akar kivonulni a Ruhr-vidékről és teljhatalmu antantbiztosok továbbra is ezrével fogják a német munkásokat kidobni az utcára.

Grotthe nemzeti szocialista kijelentette, hogy Németország legutóbbi politikai eseményei a parlamentáris csődjét jelentik. Marx folyton bókol a külföldnek s közben megfélekedezik a belföldről. A szakértői jelentés alapján a német néppel egy-kettőre végeznek, holott a passzív ellentállás a német nép elenségeit is összeroppantáná.

Stresemann a jóvátételi jelentésről

A birodalmi gyűlés pénteki ülésén szavaztak a német nemzeti-párt bizalmatlansági indítványa fölött, amelyet a birodalmi gyűlés többsége 234 szavazattal 194 ellenében elvetett. A bajor néppárt a kormánykoalíció mellett szavazott. Ezután 247 szavazattal 185 ellen elfo-

a felkelőkkel tárgyalásokat kezdjen. Azt hiszik hogy a kormány teljesíteni fogja a felkelők ultimátum-szerű követeléseit. Valona és Tirana közt a telefon- és távirati forgalom megszakadt és a kormány teljesen el van zárva a külvilágtól.

Skutariból jelentik: *Bajram Cur* 500 embert Ljesbe küldött, hogy a felkelőket a Tirana elleni támadásban támogassák.

Pénteken este Skutariból érkezett jelentések szerint

Tiranát pénteken délután megszállták a felkelők. A kormány elmenekült.

A hirt eddig még más oldalról nem erősítették meg.

lenti, hogy józan adópolitikát csak úgy lehet várni Németországtól, ha a közigazgatás szuverenitását helyreállítják. A kiutasított németek visszatérése és a letartóztatottak szabadonbocsátása ügyében a német kormány már hetekkel ezelőtt érintkezésbe lépett az illetékes kormányokkal és reméli, hogy ezt a kérdést is kedvezően oldják meg. Végül a katonai megszállás jogtalanságát hangoztatta éppen a szakértői javaslat alapján.

A magyar kérdés a Népszövetség előtt

Magyarország sürgeti a döntőbíró-ságok működését

Budapestről jelentik: A népszövetségi tanács június 15-iki ülésén több Magyarországot érdeklő kérdéssel is foglalkozni fog. A Magyarországot érdeklő tárgyalási anyag főbb pontjai a következők:

1. *Smith Jeremia* szanálási biztos jelentése alapján a Népszövetség meg fogja állapítani, hogy Magyarország eleget tett-e a külföldi kölcsön megszábot feltételeinek.

2. A legyőzött államok katonai ellenőrzésének kérdésével kapcsolatban Magyarországnak az a kérése, hogy az ellenőrzést a jövőben a Népszövetség gyakorolja.

3. A magyar kormány kéri, hogy jelölje ki a Népszövetség a kisan-tantállamokkal létesített egyes döntőbíró-ságok elnökeit. Ezek a döntőbíró-ságok ugyanis elnök hiányában eddig nem működtek.

Befejezték a vizsgálatot a trbovljei vérontás ügyében

Katonai őrjáratok tartják fenn a rendet

Ljubljanából jelentik: A laskói törvényszék vizsgáló bizottsága a trbovljei események ügyében befejezte a vizsgálatot. Az előzetes vizsgálat során megállapították, hogy a trbovljei kommunisták már hetekkel ezelőtt több értekezletet tartottak, amelyen állást foglaltak a munkás-Orjuna zászlóavatása ellen és előkészületeket tettek arra, hogy az ünnepség megtartását megakadályozzák. Ezekben a tanácskozásokon dr. *Lemezs*, a szlovéniai kommunisták vezetője is több ízben részt vett. A kritikus napon *Lemezs* nem volt Trbovljében, hanem Bledben tartózkodott, míg Trbovljében, közvetlenül a vérontás előtt *Klinc* ljubljana-i technikus, ismert kommunista agitátor tárgyalt a kommunistákkal. *Klinc* éles beszédet tartott a nacionalisták ellen és áldítólag *többször megnézte az óráját, hogy a gyűlést idejében, pontosan a véres összetűzés előtt bezárja.* Ezenkívül megállapította a bíróság, hogy a kézigránátokat, amelyek a legtöbb kárt okozták az Orjuna tagjai sorában, a kommunisták dobták. Az orjúnások a megállapítás szerint semmi okot sem adtak a támadásra és a kommunisták minden kihívásával szemben a támadásig nyugodtan viselkedtek. A támadás után elfogott tizennyolc kommunistán kívül, a kiknél fegyvert találtak, még több gyanús embert letartóztattak, úgy, hogy most negyven kommunista van vizsgálati fogságban.

A vasárnapi véres összetűzés után Ljubljanából csendőrséget és katonaságot küldtek Trbovljebe a nyugalom helyreállítására. A rendet már sikerült annyira biztosítani, hogy a katonaság nagy része visszatért Ljubljanába és csak egy negyven főnyi szakasz maradt Trbovljében. *A katonaság és csendőrség nappal és éjszaka őrjáratokat küld szét a városban, hogy minden-nemü további rendezettségnek elejét vegyék.*

CIRKUSZ

A Becsületes Ember

— Csakhogy...

— Ne szakítson félbe — folytatta emelt hangon a Becsületes Ember, őszinte, nyílt, egyenes tekintetével elfogni igyekező az Éhes Ember zavart, kapkodó, lesütött pillantását — ne szakítson félbe, kérem. Én nagyon jól tudom, mit akar mondani nekem, csak nem meri megmondani, mert fél, mert nem mer a szemembe nézni, mert ön nem őszinte, nem tud őszinte lenni, — nekem kell őszintének lennem ön helyett. Megmondom hát ön helyett, amit ön akar: önnek pénzre van szüksége.

— De hiszen éppen azzal kezdtem magam is...

— Ne szóljon közbe, — folytatta még emeltebb hangon a Becsületes Ember — nagyon jól tudom, hogy ön mivel kezdte. Azzal kezdte, még mielőtt idejött, hogy engem gondolatban megsértett, hogy becsületes embernek tartott, uzsorás gazembernek, aki kihasználja az ön szorult helyzetét és nyereszkeskedni akar rajta.

Az Éhes Ember megrémült.

— Az istenért, — erről szó sincsen... — már hogy tettem volna én ilyet?

— Ha szó sincsen róla, miért mondta nekem, hogy az a három gyümölcsfa a kertjében, amit el akar adni nekem, tulajdonképpen sokkal többet ér, mint amennyit ön kér érte, mert a terméséből ötszörösen kitelik a kölcsön összege?

— Hogy ezt mért mondtam? Mert igaz, tessék megkérdezni akármilyen szakértőt. Különben maga is megítélheti...

— Szóval, ötször annyit ér, mint amennyit el akarja adni nekem. Szóval ön fejtessen rólam, hogy tolvaj vagyok és uzsorás — hogy nem vagyok becsületes ember. Ön szóval azért jött hozzám, mert feltette rólam, hogy én uzsorás vagyok, aki mások szorult helyzetét kihasználja.

— Dehogy kérem, jaj dehogy... dadogott elgyengülve és roskadozó lábakkal az Éhes Ember — ... nekem ilyesmi eszembe se jutott. Én Mayer ur jellemére, őszintén szólva, nem is gondoltam — én csak azt gondoltam, hogy Mayer ur gyümölcsnagyerkeskedő és tekintve, hogy izé... nekem van ez a három gyümölcsfám... és hogy izé, tekintve, hogy csak ősszel lesz rajta termés, mivel nem lehet azt ugyszólván siettetni... ámbár... de azonban mindazonáltal nekem izé, hogy is mondjam csak, mostan kellene... egy kicsit kellene... hát gondoltam hogy eladom... De isten bizonny, nem gondoltam én másra...

A Becsületes Ember szigorú, de szánakozó pillantással bólogatott.

— Vagyis: a jellememre nem gondolt. Ezt maga is bevallja. Mindabból, amit előadott nekem, ez a lényeges, — hogy ön nem gondolt a jellememre. Ez azért van, mert önnek, kedves barátom, bocsásson meg nyíltságomért, nincs jelleme, — mert ön maga után ítél, amikor nem tudja elképzelni, hogy ezek közt a gazember, uzsorás, kiszípolozó, kizsákmányoló nagykereskedők közt akadhat esetleg egy kivétel, egy becsületes ember, egy tisztességes kereskedő, aki nem kap az alkalmon, még a kínálkozó nagyobb nyereség kilátásában sem, ha valaki a saját érdeke ellen rá akarja venni, hogy uzsoraüzletet csináljon.

— De, kérem, az istenért... én nem mondtam, hogy uzsora... én

csak azt mondtam...

— Ne szóljon közbe!... — kiáltott a Becsületes Ember most már kéréllhetetlen szigorral — Ön, ha gyenge jellem is, de van annyi jószándék önben, hogy megérdemelje tőlem ezt a leckét. Meg fogja tanulni, példát fogok adni önnek róla, hogy igenis, van becsületes nagykereskedő, aki semmi áron nem megy bele becsütelenségbe, kizsákmányolásba. Én nem veszem meg öntől azokat a gyümölcsfákat, hanem meghagyom önnek, mert önnek igaza van, — az a termés ötször annyit ér, mint amennyit én most megvehetném — és én azt akarom, hogy az ön munkájának a gyümölcsét ön élvezze egykor... én azt akarom, hogy egykor ön üljön az érejt, duzzadó gyümölcsök alatt, vidá-

man és elégedetten, kedves családjá körében, az őszi verőfényben — és hogy akkor ezekben a boldog napokban eszébe jusson, hogy akadt egy becsületes ember, aki önt ebben a nehéz órában kézenfogta és megmutatta az igazi utat — az önmagunkban és másokban bizó tisztességes, kitartó becsületes, önmagunknak s a társadalom számára, törvényes és jogos keretek közt feltételezett értékes munkát, — mely egy szebb, boldogabb, tökéletesebb jövőre biztos támasza és talpköve!

A Becsületes Ember megtörölte homlokát. Az Éhes ember felelni akart, de már nem tudott: egy könyvet törölt ki a szeméből, összeesett és éhenhalt, mivel egy kicsit éhes volt.

Karinthy Frigyes

Államcsiny Franciaországban?

Foch marsall a hadsereggel kezébe ragadta a hatalmat Millerand minden eszközzel megvédi pozícióját

Herriot, a baloldali blokk vezetője, amint előrelátható volt, visszautasította Millerandnak kormányalakítási megbízását, miután a baloldali blokk nem volt hajlandó teljesíteni azokat a feltételeket, amelyek a köztársasági elnök Herriotnak szabott. A baloldal eltökélten megmaradt ama követelése mellett, hogy Millerand hagyja el helyét és új elnök kerüljön a francia köztársaság élére. Millerand ezzel szemben elhatározta, hogy minden eszközzel megvédi pozícióját és, mint előre kijelentette, a végtelenségig kísérletezni fog jobboldali politikuskok kormányával.

Herriot visszautasító válasza után — mint Párisból jelentik — a köztársaság elnöke csütörtökön késő estig tárgyal több politikussal és pénteken délelőtt tíz órakor folytatta tanácskozásait, amelyek arra irányulnak, hogy *harcos kormány alakuljon*, amely tulsegitse Millerand köztársasági elnököt az alkotmányjogi válságon.

Az utolsó politikus, akivel az elnök csütörtökön éjszaka tárgyal, Riot előbbi kereskedelmi miniszteriumi államtitkár volt, de tanácskozott Poincaréval és Maginot hadügyminiszterrel is.

A baloldali pártok pucestól tartanak

A baloldali blokk lapjai pénteken

ismét éles támadást intéztek Millerand ellen és azt írják, hogy az elnök államcsinyt készül elkövetni, hogy hatalmát megtarthassa.

A *L'Oeuvre* szerint Millerand el van tökélve, hogy Maginot hadügyminiszter, Francois marsall és Lianthy tábornokok támogatásával a legvégső esetben kihirdeti a hadállapotot. Hogy erre az intézkedésre ürügyet szerezzen, mesterségesen kommunista zavargásokat fog előidézni. A lap hozzáfűzi, hogy ennek az intézkedésnek végzetes következményei lehetnek Franciaországra, mert Anglia és Amerika könnyen megvonhatják támogatásukat, ugyszintén komoly veszélyt jelentene Németország revanspolitikája tekintetében és a frank újabb zuhanását idézné elő.

Katonai diktatura

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* madridi jelentése szerint Madridban az a hír terjedt el, hogy Franciaországban Millerand elnök érdekében államcsinyt hajtottak végre és Foch marsall a hadsereg segítségével kezébe ragadta a hatalmat. Más verzió szerint Millerand a katonaságra és a jobboldalra támaszkodva feloszlatta a kamarát és a diktatúrát léptette életbe.

A hirt, — amelyet nem lehetett ellenőrizni. — a *Giornale d'Italia* is fentartással közli.

Amerikai utijegyzetek

A Bácsmegeyi Napló kiküldött tudósítójától

Kenworeban hallottam — Ohio államban. Akron mellett. — hogy egy magyar farmer kiszólt a feleségének:

— Vigyázz lelkem a csirkékre, mert ellopják a feketéket.

Amire a néger farmer-szomszéd mosolyogva felelte magyarul:

— Ne tessék félni, tisztességes emberek vagyunk mi.

West-Virginiában jártamban pedig, Kernut állomáson, amikor borralót adtam a szerezsen vasúti pincérnek, így felelt magyarul: Köszönöm.

A négernek ugyanis rendkívül hamar tanulnak nyelveket. New-Jerseyben a magyar munkásoktól pár hónap alatt megtanulnak magyarul, ha szerbek közé keverednek, szerbül és románok közt románul. És ezért van az, hogy amikor beszélgettem Kentucky állam utolsó élő néger rabszolgájával, kiderült, hogy csak angolul tud. Őseik nyelvét mindnyájan elfelejtették már.

A kis amerikai falvak határán tábla fogad:

— Idegen lép falunkba, mi szívesen látjuk az idegent, itt és itt van a vendéglő, a borbély, a községháza stb., van kereskedelmi kamránk, amelyik szívesen áll rendelkezésére.

És minden községháza előtt nemzeti lobogó alatt éretábla, amelyik megörökíti, hogy kik haltak meg a becsület mezején és kik harcoltak vitézül a község fiai közül. Minden községben szép népiskola, nyilvános könyvtár és Public Hall, ahol koncerteket, előadásokat tartanak. A valamirevaló városkában már ingven állatkert, muzeum és sok helyt láttam, mint Saint Louisban, ingyenes operát, ahová a környék legkitünőbb társulatait hozatják le időnként.

A katonákat lenézik. A háborúig rendes vendéglőben éppen úgy nem szolgálták ki őket, mint a négerket.

Amerikában tökéletes a szabadság, próbáljon azonban idegen ember egy bányatelepre bejutni, úgy kidobják már a vasúti állomáson a

társulat detektívjei, hogy a lába sem éri a földet.

Furcsaságok. Az ember liften felmehet a híres Szabadság-szobor fejébe — huszonkét emelet — és a szobor kezében lévő fátyla, éjjel fényeszőró. Philadelphiában pedig egyenesen a városháza tetejére rakták a William Penn szobrát és az éjszaka világítótorony. — Egy templomocskát utjában állott a városi fejlődésnek, ráépítettek hát husz emeletet és most úgy bujik bele a kis templom a felhőkarcolóba, mint a kis csirke a kotlós tyúk szárnya alá.

A Wall-streeten — a banknegyedben — amikor a legrettenetesebb a forgalom, felmászik egy ember az autó tetejére és onnan tart propaganda-beszédet; egy alapítandó vallás apostola. Az égen pedig megjelenik egy repülőgép és egy cigarettagyár hirdetését rajzolja, amint betükbe cikkcakkozva repül, színes füsttel. Hogy teljes legyen a kép: tényleges szolgálatban levő katonák vonulnak fel a mellükön reklámtáblákkal, amelyen naivan hangzatos frázisokban magasabb zsoldot követelnek. A templomok pedig neves prédikátorokkal reklamirozzák magukat, mint valami cirkusz a simmiző fókákat.

Egy magyar urral esett meg, hogy utazás közben elveszett a pénztárcája. A kalauz sürgönyözött annak a gyárnak, ahol a magyar ur tisztviselő, pár óra múlva megérkezett a válasz a vonatra és a kalauz a vasúttársaság számlájára nemcsak a jegyet előlegezte, hanem adott kölcsön pénzt is ebédre, cigarettára, apróságokra.

Clevelandban magyar barátom üzleti tárgyalást folytatott egy vasúti igazgatóval. Ahogy az iramerikai megtudta, hogy a barátomnak itt van európai ismerőse, rögtön meghívott színházba.

Nem szeretem azt hinné az a to-ragszunk rá, m-be-harcolt a hábe- És amikor h- gadtam el. h- vitt a négyz- Columbusban, gyet és hálókoc- busi atlétikai klub- uri módon vendégül. tudta, hogy ki vagyok, m- hazám. Csak mert euró- vagyok, aki elmentem, h- nézzem a hazáját, az ő

Columbusban, Cincionatib- ingtonban, Pitsbourghban id- őrbb férfiak és nők tüntek fel a pályaud- varon. Egy jótékony egyesület tag- jai, akik a vasutaknál vigyáznak, hogy be ne csapja valaki az ide- gent, bevándorlót vagy utazót, gondjukba veszik a gyámoltalan, já- ratlan embereket; utbaigazítják, el- intézik ügyeit és megvédik. Sajnos — valljuk be — nagyobbára honfi- társaikkal szemben.

Kun Andor

TÜKRÖT
csiszolt üveget, messing munkát, régi tükrök javítását legolcsóbban és legszebben, garancia mel- lett — az

ALBA
TÜKRÖGYAR
NOVISAD
Kamenička ulica 15 — készít.
Kérjen árajánlatot 512

A csütörtököt mondott interjú epilógusa

Nedeljkovics Milorád dr. cáfol

A Hírlap pénteki számában egy csütörtököt mondott interjú jelent meg, amely szerint Nedeljkovics Milorád dr. egyetemi tanár, a szubotocai radikális-párt elnöke a nála járt újságíró előtt merőben szokatlán és vezető politikushoz nem méltó módon nyilatkozott volna a jugoszláviai magyarságról. A cikk kínos feltűnést keltett nemcsak a magyarság, hanem a szláv pártok körében is, amelyek tudvalevőleg a magyarságot mint politikai tényezőt nem hagyják számításán kívül.

A szubotocai radikális-pártban is visszatetszést idéztek elő a Nedeljkovics dr. szájába adott kijelentések, amelyekről most a legilletékesebb fórum: maga Nedeljkovics dr. állapítja meg, hogy azok egyáltalán nem hangzottak el. Rieger Dezső, a szubotocai radikális-párt titkára, pénteken este Nedeljkovics Milorád dr. nevében és megbízásából a következő nyilatkozatot tette:

A Hírlap munkatársai már hatodszer keresték fel Nedeljkovics Milorád dr.-t, aki hatodszer tagadta meg az interjút azzal a megokolással, hogy a Hírlap a múltban a fölé kapott interjúkat elferdítve közölte. Annál kevésbé akart nyilatkozni, mert magyarul nem tudván, nem áll módjában a szöveg helyességét ellenőrizni.

Nedeljkovics dr. a Hírlap munkatársát, amikor az legutóbb fölkereste, bizalmatlanul fogadta és ismét kijelentette, hogy interjút nem ad, ellenben azt ajánlotta, hogy ha akarnak valamit írni amerikai utjáról, vegyenek át részleteket a szláv lapokban megjelent cikkeiből. Erre a Hírlap munkatársa — mondja Nedeljkovics dr. — sértő megjegyzéseket tett, amelyek őt arra indították, hogy megvonja az interjúvolgólógúnak a vendégjogot.

Nedeljkovics Milorád dr. elvünkét a toritson nekünk csak hogy megism Karác akor f e mitér, na

hogy a neki imputált és a agot sértő kijelentéseket meg, mintahogy éppen dta meg az interjút, mert ta venni a félreértések-

és félmilliárd

ha Pasics megbukik

aligha lehet Pasics megbukni. De hogy megviki Davidovics és Korovics, akik táviratot küldtek Blédbe, hogy hívja királyhoz, hogy hívja szíje a parlamentet s így buktassa meg Pasicsot, leközzöljük, hogy öfelsege egy sokkal előnyösebbnek látszó távirati ajánlatot sem fogadott el. Zagrebi híradás szerint tíz millió angol font kölcsönt ajánlottak fel az S. H. S. királyságnak, az esetre, ha Pasics nem lesz többé miniszterelnök. A király ezt az ajánlatot sem fogadta el. Ez bizonyára vigasztalólag fog hatni az ellenzékre, amelyek a távirata hasonló sorsban részesült.

A fantasztikus kölcsönajánlat, amelynek valódiságáért az a zagrebi lap felel, amely a hirt leközzölte, a következő.

Néhány nap előtt Alexander király az alábbi táviratot kapta Argentína fővárosából, Buenos-Airesből:

Alázatos tudomására hozom felségednek, hogy hajlandó vagyok tíz millió angol fontot Jugoszlávia államának kölcsönképpen rendelkezésére bocsátani, hogy ezzel lehetővé téssek az Olaszország által felajánlott kölcsön el nem fogadása. Csak azt a feltételt szabom, hogy Pasics Miklós nem lehet többé miniszterelnök s hogy a Bécsben tartózkodó Radics

horvát parasztpárt vezér hazatérése azonnal megengedtessek.

Franjo Petrinović.

A táviratot eleinte tréfának vették, de mégis érdeklődtek, hogy ki ez a Petrinovics Franjo, aki tíz millió fontot, tehát több mint három és félmilliárd dinárt hajlandó hacsak kölcsönképpen is Jugoszláviának rendelkezésére bocsátani, ha Pasics megbukik. Kiderült azonban, hogy Petrinovics valóban él Buenos-Airesben és igen gazdag ember.

Az ajánlatról tudomást szerzett Pasics is, aki — így meséli a zagrebi hírforrás, az argentiniai ügyvivőnél érdeklődött az iránt, hogy lehet-e Petrinovics ajánlatát komolyan venni. Csakhamar megjött a

buenos-airesi ügyvivő távirata is.

Franjo Petrinović dusszagdag ember, a 10 millió angol fontot könnyen előteremtheti. Ajánlata komolyan tekintendő.

Ez a felvilágosítás meglehetősen konsternációt keltett Beogradban, s valószínűleg erre vezethető vissza, hogy néhány napon át válsághírek jelentek meg a lapokban.

A válságról azonban ujabban megint nem jelennek meg cikkek. Ugy látszik az ellenzéki blokk buenos-airesi lelkes híve tulságosan magas kamatot számít, mert Pasics nem akar lemondani.

Vagy tán az a hibája, hogy Argentína kissé messze van s az egész történet tulságosan amerikai ízű.

Óriási tűz Szuboticán

Leégett a Kopp-féle keményítőgyár

Pénteken este kilenc óra tájban borzalmas tűzvész tört ki a Majsai szőlőkben: kigyulladt a Kopp S. és fia keményítőgyár Majsai-uti telepe. A hatalmas tűz vörösre festette az égboltozatot és az emberek ijedten futottak a tűz irányába. Néhány perc alatt egyetlen kocsi sem lehetett kapni, valamennyi a tűzvész felé robogott. Az első percekben az a hír terjedt el, hogy a Ferrumgyár ég, amely szintén a Majsai-úton van és csak amikor a tűz közelébe értek az emberek, akkor tudták meg, hogy a tűz közvetlen a Ferrumgyárral szemben levő Kopp-féle keményítőgyár telepén pusztít, ahol a kétemeletes főépület ég.

Égig érő lángok

Este kilenc órakor támadt a tűz a főépület földszintjén és néhány pillanat alatt olyan rohamosan terjedt el, hogy a kétemeletes épület teljesen lángokban állott. A tűz rohamos terjedését főképp az idézte elő, hogy a gyárépület belső része fából készült, ami pillanatok alatt tüzet fogott. A tűz kitéréséről kilenc órakor értesült a tűzoltóság és negyvenkét ember a tűzország teljes felszerelésével és mentőkocsikkal nyomban a helyszínre robogott. Mire azonban odaértek, már szó sem lehetett az épület megmentéséről. A tetőről hatalmas lángcsóvák emelkedtek a magasságba és a ropogó tetővázról sűrű rajokban vitte szét a szél a szikrákat. A tűzoltók Milassin Andor tűzoltóparancsnok rendelkezésére, főleg arra törekedtek, hogy a tűz továbbterjedését, a nagy szél ellenére is meggátolják, mert a környékbeli házak, fából készült sertéshizlaló-épületek, főleg azonban az alig száz méternyire levő Ferrumgyár komoly veszélyben írgott.

Katonaságot vezényeltek ki az oltáshoz

A tűz láttára ezrekre menő tömeg gyűlt össze a Majsai-ut környékén. A tömeg elállta az utakat és megakasztotta a forgalmat a vasuti átjáróhidon is. A rend fenntartására Vicsics Ferenc rendőrfőkapitány intézkedésére — aki szintén megjelent a tűz színhelyén — kivezényelték a rendőrség valamennyi szolgálatban levő emberét, akik a jelenlevő rendőrfőkapitányok vezetésével igyekeztek szabaddá tenni a tűz környékét.

A tűz a tűzoltók megfeszített munkája ellenére is tovább terjedt. Az egész épület földszinttől a tetőig, borzalmas lángtenger volt, amelynek közelében lehetetlenség volt maradni az elviselhetetlen forróságtól. A tűzoltók munkájának megkönnyítésére egy század katonaságot is kivezényeltek ásókkal és csákányokkal, amiknek azonban a körülmények miatt kevés hasznát lehetett venni.

Veszélyben a tűzoltók

A tűzoltók önfeláldozással igye-

keztek megközelíteni az épületet, hogy a vizugarakat megfelelően irányíthassák. Munkájuk közben több ízben komoly veszedelemben kerültek, mert állandóan égő gerendák zuhantak le az épületről. Közben a forróságtól elégték a villanydrótok is, szerencsére azonban a villanygyárban idejekorán kikapcsolták az áramot és így szerencsétlenséget nem idéztek elő a lezuhanó villanydrótok. Az áram kikapcsolása miatt a vasutállomásra is hosszabb ideig sötétség borult, ami azonban nem idézett elő nagyobb zavarokat.

Az épület belső része féltízkor már nagy részben elhamvadt, mire a lángok lelohadtak és ezáltal a környékbeli házak megmenekültek a komolyabb tűzveszedelemtől.

Beomlott a főfal

A tűzoltóság önfeláldozó munkájával a tüzet éjfélre le tudta szorítani az épület jobb szárnyába és így csak egy irányban kellett folytatni az oltási munkát. Egy óra tájban, a faoszlopok leégése következtében, az első emeleten álló szárnycsúcsok hektóliteres viztartály lezuhant és magával rántotta az égő épület egyik oldalát, amely nagy robajjal szakadt le.

Az épület, minden berendezésével a tűz martaléka lett, mindössze néhány darab gépsziját sikerült megmenteni.

A gyárban mintegy másfél millió dinár értékű gabona, liszt és keményítő volt, amiből semmit sem lehetett megmenteni.

Hol keletkezett a tűz?

A tüzet háromnegyed kilenckor vették észre és megállapítást nyert, hogy az a szárítókamra és az asztalosműhelyben keletkezett. A szárítóban állandóan 45 fokos meleg volt és így a tűz könnyen kapott tápot a rendkívül száraz, gyulékony és többnyire fából készült helyiségben. A tűz valószínűleg rövidzárlatból keletkezett.

A veszedelem terjedését a tűzoltóság kitartó munkája akadályozta meg, amellyel sikerült megmenteni a környékbeli házakat. A tűzoltóság sikeres munkáját Milassin Andor tűzoltóparancsnok vezetésével Petonszki Ferenc, Kuluncsics Károly, Bulyovcsics Béla és Krizse János tűzoltótisztek irányították.

Éjjel egy órakor, amikor az egyik főfal bedőlt és bedőléssel fenyegeti az épület tulsó fala is, a rendőrség szükségesnek látta a gyár közvetlen közelében levő házak kilakoltatását.

buenos-airesi ügyvivő távirata is.

Franjo Petrinović dusszagdag ember, a 10 millió angol fontot könnyen előteremtheti. Ajánlata komolyan tekintendő.

Ez a felvilágosítás meglehetősen konsternációt keltett Beogradban, s valószínűleg erre vezethető vissza, hogy néhány napon át válsághírek jelentek meg a lapokban.

A válságról azonban ujabban megint nem jelennek meg cikkek. Ugy látszik az ellenzéki blokk buenos-airesi lelkes híve tulságosan magas kamatot számít, mert Pasics nem akar lemondani.

Vagy tán az a hibája, hogy Argentína kissé messze van s az egész történet tulságosan amerikai ízű.

HIREK

Magyar hivatalos jelentés a jugoszláv-magyar tárgyalásokról. Budapestről jelentik: A M. T. I. hivatalos kommuniké adott ki a jugoszláv-magyar tárgyalások eddigi eredményéről. A kommuniké szerint a két kormány megbízottai között a következő kérdésekben jött létre megállapodás: 1. A kettős megadóztatás elkerülésének kérdése. 2. Ütlevel és vizumügyek. 3. Kölcsönös vasuti forgalom. 4. Vámügyek. A tárgyalásokat tovább folytatják.

Budanovics apostoli adminisztrátor befejezte bérmautját. Budanovics apostoli adminisztrátor befejezvé bérmautját, péntek este visszatért Subotičára. Az apostoli adminisztrátor hazatérében meglátogatta Gózon István prépostplébánost.

Befejezték a vizsgálatot a trbovyeyi vérengzés ügyében. Beogradból jelentik: A trbovyeyi vérengzés ügyében Wildner államtitkár a helyszínen befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat eredményéről az államtitkár Blédben jelentést tett a királynak.

Időjárás. (Popovics György közoktatásügyi inspektor jóslata.) Több eső nem lesz, egészen kiderül, csakhamar újra nyári melegünk lesz.

A Bácsmegeyi Napló jubiláris almanachja. E hó folyamán jelenik meg a Bácsmegeyi Napló jubiláris almanachja, amelyet 10 dinár portó és könyvkötési költség megtérítése ellenében minden olvasónak elküld a kiadóhivatal. Vidéki olvasóink a 10 dinárt a helyi föelárusítóknál is befizethetik.

A sentai görögkeleti templom új harangja. Sentáról jelentik: A sentai görögkeleti hitközség négy új harangot rendelt Ljubljánban. A harangokat a ljubljani gyár már elkészítette és a zagrebi mintavásáron kiállította. Az új harangokat szeptemberben, a görögkeleti kisasszony napján szentelik fel ünnepélyes keretek között.

A becskerekeli háztulajdonosok küldöttsége Beogradban. Beogradból jelentik: A becskerekeli háztulajdonosok küldöttsége, dr. Gyermekov Dusan rendőrfőkapitány vezetésével pénteken Beogradba érkezett. A küldöttség felkereste Uzunovics szociálpolitikai minisztert, akitől a becskerekeli lakáshivatal vezetőjének felmentését kérték, hivatkozván többek közt arra, hogy a lakáshivatal vezetőjét sikkasztásért annak idején 2 évi börtönre ítélték. A miniszter megígérte, hogy a panaszt sürgősen megvizsgálhatja.

Oroszország bécsi követe a magyar követségen. Bécsből jelentik: Oroszország új bécsi követe, Auen mult héten történt akreditálása után bemutatkozó látogatásokat tett a követésegeken. Nagy feltűnést keltett, hogy a szovjet-követ ezt az udvariassági aktust a magyar és spanyol követségeken sem mulasztotta el, amiből diplomáciai körökben azt következtetik, hogy rövidesen Magyarország és Spanyolország is elismerik Szovjetországot. Hasonló feltűnést keltett az is, hogy Auen követ Románia, Svájc és Franciaország követségét nem látogatta meg.

Berlinben eltűnt a jugoszláv konzul kisfia. Berlinből jelentik: Dr. Barthausen berlini jugoszláv konzul öt és fél éves Kord nevű fiának eltűnése tegnap egész nap foglalkoztatta a bünygyi rendőrséget. Az a gyanu, hogy a fiut egy elbocsátott alkalmazott bosszúból szöktette meg, alaptalannak bizonyult. Az eltűnt fiu édesapja a fiu felkutatására 5000 márka jutalmat tűzött ki.

Tűz Moholon. Szentáról jelentik: Mohol községben csütörtökön tűz ütött ki Úlvöcké Pál házában, amely teljesen leégett. A helybéli tűzoltóságnak sikerült a tüzet lokalizálni. A vizsgálat megindult.

Moravetz zeneműkereskedés
Tímisoara (Temesvár, Románia)

Világvárosi nívóju szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

— A német vasutasok bérmozgalma. Berlinből jelentik: Marx birodalmi kancellár tegnap egy vasutas küldöttséget fogadott, amely a német birodalmi vasutasok szakszervezetének megbízásából jelentkezett a kancellárnál. A küldöttség azt a kérést terjesztette elő, hogy a volt birodalmi vasutak igazgatósága adjon 30 százalékos béremelést, mert a vasutasok a megdrágult életviszonyok közepette inséges állapotban vannak.

— Bűnvádi eljárás Castiglioni ellen. Bécsből jelentik: Léderer Agost lovag és a Bondy-fivérek a bécsi kereskedelmi bíróságnál 120 milliárd osztrák koronás pert indítottak Camillo Castiglioni, a bécsi pénzkirály ellen. A legutóbbi tárgyalás folyamán a Bondy-fivérek ügyvédje olyan vádakkal illette Castiglionit, hogy a tárgyalás elnöke a tárgyalást berekesztette és bejelentette, hogy az iratokat átteszi az államügyészhez a bűnvádi eljárás megindítása céljából.

— Szentai gabonaárak. Irányzat lanyha. Buza 290 dinár. Tengeri 215 dinár. Zab 250 dinár. Árpa 250 dinár. Muhar 400 dinár. Bab 600 dinár. Köles 500 dinár. Korpa 200 dinár.

— A Nasici erdővásárlása Boszniában. A Neuschlosz-Nasici r.-t. megvette a boszniai erdőkincstár tulajdonát képező, Sebesic mellett levő több ezerholdas fenyőerdőt, melyben a hivatalos becslés szerint több mint 5 millió köbméter fa, közté 4 millió köbméter gyönyörű méretű fenyőfa van. Az eladás nem nyílt versenytárgyalás útján történt: a vételár neveltségesen alacsony, mert az erdőkincstár a fakitermelő vállalatot utak, hidak, egy 58 kilométer hosszú keskenyvágányu, korlátolt személyszállításra is használható vasút építésére, patakszabályozásokra kötelezte, mely munkálatok 200 millió dinár költséget jelentenek. Az erdő nem az Adriai tenger, hanem a Száva felé gravitál és így az erdő közelében létesítendő fűrésztelepeken termelt fát a belsőre és Magyarországra fogják szállítani.

— Elmarad a szubotici Francia Klub társasvacsorája. A Francia Klub vezetősége annak közlésére kért felbennünket, hogy a Klub szombatra tervezett társasvacsorája elmarad.

— Dollárörökös keresztetik. A zagrebi kivándorlási biztosság közli: A newyorki jugoszláv konzulátus jelentése szerint Ohióban meghalt Szivi János 32 év körüli jugoszlávai illetőségű kivándorló. Az elhunyt hagyatéka 636 dollár, amely összeg az SHS. királyságot illeti meg, ha törvényes örökösök nem jelentkeznek. Akik Szivi János lakóhelyéről és családi viszonyairól tudomással bírnak, jelentsek be az adatokat a 9066/24 számú ügyre való hivatalozással, a zagrebi kivándorlási biztosságnál (Kamenita-u. 15.)

— Orthodox-neológ háborúság a zsidó kórház körül. Ilyen címmel e napokban beszámoltunk arról a viszályról, amely az orthodox és neológ zsidók között tört ki a szubotici zsidó kórház rituális élelmészé ügyében. Egyik topolai olvasónk, Gombó Salamon a cikkben foglaltakkal kapcsolatban annak megállapítását kéri, hogy az orthodoxok panasza nem alaptalanok. Az orthodoxok nem kívánnak egyebet, minthogy a kórház, amelynek megalapításában ők is résztvettek, alapszabályszerűen működjen és élelmészének rituális ellenőrzése az alapszabályokban előírt módon történjen. A felsorolt sérelmek csekélyeknek látszanak azok előtt, akik az orthodox ritust nem fogadják el, de fontosak azoknak, akik ezt a ritust pontosan be akarják tartani. Mi természetesen csak ismertettük a két ellentétes fölfogást, anélkül, hogy ebben a kérdésben álláspontot elfoglalni, vagy a rituális körüli vitát a nyilvánosság előtt folytatni akarnánk.

Géplüvegkeféket megrendelésre 28 óra alatt készít Weiss kefégyár Subotica. Telefon 188.

— Az adai tűzoltók ünnepélye. Szentáról jelentik: Az adai tűzoltók pünkösdi első napján nagyszabású néppünnepelet rendeznek, amelynek tiszta jövedelmét jótékony célra fordítják.

— Rágalmazási per Jevgyevics ellen. Noviszadról jelentik: Vucsetics Milivoj noviszadi városi tanácsnok rágalmazási pert indított Jevgyevics Dobroszláv, a Vidovdán szerkesztője ellen, aki súlyos vádakkal illette a tanácsnokot.

Gőzgépközlelők és kazánfűtők vizsgálói. A vel.-bečkerekli vizsgáztató-bizottság előtt a gőzgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi vizsgálói június 21-én lesz. A vizsgán való részvételt írásban kell bejelenteni és a kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni: keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, az eddigi működést igazoló bizonyítvány, amelyet a gőzgép tulajdonosának kell kiállítani és az illetékes községi előjáróságnak láttatni.

— A rokkantünnepély előkészítése. A rokkantünnepélyt rendező bizottság felkéri a szubotici hölgyeket, valamint a különböző társadalmi egyesületek vezetőit, hogy kedden délután hat órára jelenjenek meg a városháza közgyűlési termében megtartandó értekezleten.

— A pancsevői városközi kongresszus előkészítése. Noviszadról jelentik: Június 20-án Pancsevón értekezletet fognak tartani a városközi kongresszus előkészítése tárgyában. Az értekezleten Noviszadot Stefanovics Zsarkó dr. polgármester fogja képviselni.

— A Matica az árvizkárosultakért. Noviszadról jelentik: Szombaton délután a Matica helyiségében az összes társadalmi egyesületek bevonásával értekezletet tartanak. Az értekezlet tárgya az árvizkárosultak érdekében tervezett mozgalom megszervezése.

— Állat az emberben. Noviszadról jelentik: Kovács János noviszadi munkás csütörtökön este elküldte nyolc éves kislányát az egyik péküzletbe. Utközben egy fiatalember kialsalta a kislányt a ligetbe és erőszakot akart rajta elkövetni. A kislány segélykiáltásaira figyelmesek lettek a járókelők, mire az állatias ember elmenekült. A rendőrség megindította a nyomozást.

SPORT

Uruguay—Hollandia 2:1 (0:1)

Párisból jelentik: Pénteken délután játszották le az olimpiai futballtorna középdöntőjének második mérkőzését, amelyben Uruguay és Hollandia csapatai kerültek össze. A mérkőzés Uruguay győzelmével végződött, azonban a délamerikai csapat gyenge szereplése majdnem a hollandokat juttatta a győzelemhez. Az első félidőben a holland

csapat volt a jobb és meg is szerezte a vezető gólt. A második félidőben Uruguay is lábra kapott és nehézküzdelen után csakhamar egyenlített, sőt a győzelmet is sikerült kivívnia a hollandoktól.

Uruguay győzelme folytán bekerült a döntőbe, ahol Svájjal mérkőzik a világbajnokságért.

A szegedi Vasutasok. A kitünő szegedi bajnoksapat, amely pünkösdkor a Bácskával és a ZsAK-al játszik barátságos mérkőzést, szombaton este érkezik Szuboticiára. A csapat, amelynek néhány játékos a régi ismerőse a szubotici sportközönségnek, a következő játékosokkal jön át Szegedről: Csonka-Cegédi, Fűzeséri-Karlovics, Mohilla, Agocsi I.—Csala, Faragó, Kakuszi, Pethő, Bokor. Tartalékok: Végli, Agocsi II. és Peich. A csapatból Cegédi, Fűzeséri, Karlovics, Faragó és Bokor játszottak valamikor szubotici csapatokban. A szegediek ellen a Bácska azaz a csapattal veszi fel a küzdelmet, amely 4:1-re megverte a bécsi Ostmarkot. A mérkőzés a Bácska pályán fél 6 órakor kezdődik. A ZsAK-al hétfőn játszanak a vasutas-pályán.

Az Ostmark pünkösdi másnapján Szuboticián játszik. A kitünő bécsi együttest a Sand és az SzMTC vezetősége pünkösdi hétfőjére lekötötte barátságos mérkőzésre. Az Ostmark ez alkalommal komplett csapattal játszik Szuboticián, amelyben szerepelni fog a válogatott Hofbauer is, aki mellett Swoboda játszik centercsatárt. A bécsiek ellen a Sand és SzMTC játékosai közül egy kombinált csapat áll ki, amelyet egyelőre még nem állítottak össze. A mérkőzés hétfőn az SzMTC pályáján délután 5 órakor kezdődik.

Svájc—Svédország 2:1 (1:1) A csütörtöki napon Svájc játszott Svédországgal a Colombesi Stadionban. A mérkőzést nagy közönség nézte végig, mert mindenki kíváncsi volt, hogy a három erős meccsel a lábában hogy áll ellen a svájci team a kitünő formában és ugyszólván fitten kiálló svédeknek. Az első félidő rendkívül heves iramban folyt úgy, hogy hol az egyik, hol a másik kapu volt veszélyben. A vezető gólt a pompásan játszó svájciak szereztek meg a 25-ik percben Haller lövéséből. A svédok a 40-ik percben kornorból kiegyenlítették. A második félidőben a tempó alábbhagyott, mert mindkét csapatot erősen megviselte az első félóra ördöki irama. A 31-ik percben a svéd védelem hibájából Svájc meg-

szerezte a győztes gólt. A gól után a svédok mindenáron egyenlítani akartak, a tömörülő svájci védelem azonban visszaverte a heves ostromot.

A mérkőzést Ivancsics (Magyarország) vezette korrektül és kitünően.

Beckereki hírek. Beckereken pünkösdkor a beogradi Jadran-t látják vendégül, amely első nap az Obilicsel, hétfőn pedig a Sláviával mérkőzik. A beckereki Kadima pünkösdkor Kikindán játszik az ottani egyesület csapatával. — A beckereki egyesületek elhatározták, hogy június 28-án és 29-én Beckerek válogatott csapata egy temesvári, vagy beogradi együtessel köt le mérkőzést. A csapatot a jövő héten állítják össze.

Hazatért a román olimpiai csapat. A román olimpiai futballkolónia, amely a párisi vereség után azonnal vonatra ült, tegnap átutazott Noviszadon. A hazatérő csapat tagjai — akikkel munkatársunk beszélgetést folytatott — valamennyien keservesen panaszkodtak, hogy ugyszólván éhezve tették meg az utat Velencétől Noviszadra. Suciu nemzet kapitány Párisban 250 lira értékű valutát adott nekik hazautazásra. Ez az összeg Velencéig is alig volt elég utköltésre. Velencében elvált tőlük Suciu és bár tudta, hogy kifogyott minden pénzüik, egy krajcárt sem adott a játékosoknak. Az utköltésért a csapat kísérői fedezték Velencétől, de már élelemre nem tellett. Valóságos éhezve utaztak Laibachon, Zagrebon át Noviszadig. A csapat párisi ellátása is rossz volt. Szállodában laktak, ahol 20—25 frankot fizettek egy szobáért, de oly kicsiny volt, hogy alig tudtak megmozdulni benne. A csapat hivatalos kísérőit napokig nem látták Párisban. Savulescu kapitány, Suciu mellett a második kísérő, az egész időt a francia főváros látványosságainak szentelte: egyáltalán nem törődött a játékosokkal. A csapat, ha hazatér, részletesen beszámol majd mindazokról a mulasztásokról, amelyek a román olimpiai futballkolónia párisi útja során felmerültek.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. június 6.

Zürich 6.85.
Berlin deviza 50.4—50.6 milliárd márka, valuta 49.5—49.7.
Bécs deviza 843—847, valuta 837—843.
Prága deviza 41.65—42.15, valuta 41.75—42.25.
London 357.
Newyork 120.50.

Noviszadi terménytőzsde, június 6-án. Változatlan irányzat. Csekély forgalom. Buza 295—300 dinár. Árpa 295—300 dinár. Zab 280—285 dinár. Tengeri 225—227.50 dinár. Bab 646—650 dinár. Liszt 0-ás GG. 475—477.50 dinár, 0-ás G. 467.50—472.50 dinár, 2-es 420—425 dinár, 5-ös 365—370 dinár, 6-os 335—340 dinár, 7-es 285—295 dinár. Korpa 190—195 dinár.

Beograd, június 6. Zárlat: Amsterdam 30.78, Budapest 35.50, London 361.25, Páris 4.19, Milano 363, Newyork 83.65, Bécs 0.1176, Budapest 0.10, Prága 2.4575. Határidőre kötött devizautletok: Prága június 15. 2.40, Prága június 30. 2.46, Páris június 30. 4.18, Bécs június 30. 11.76, Milano 362.70.

Chikágói terménytőzsde. (Rádió jelentés.) Buzában — Otelierből érkezett kedvező vetés-jelentésekre és az északnyugati területek erősen javuló tendenciájára — az irányzat rendkívül lanyhán indult. Később belső szilárdabb jelentésekre javulás állt be, de ez csak átmeneti volt és az áresés folytatódott.

A többi termények közül főleg tengerire terjedt ki a lanyhaság.

Zürich, jun. 6. Zárlat: Beograd 6.85, Newyork 569, London 24.52, Páris 28.55, Milano 24.70, Prága 16.58, Budapest 0.0061, Bukarest 2.4250, Szézia 4.05, Bécs 0.0080.

Budapesti értéktőzsde. Az utóbbi napok nagy felárak nagy árhullámok ma. A hangulat Egyes papírok jegy sokat tulajdonos kellett függeszteni. folyamata csökkent (koronákban): Bécs 65, Bosny. agrár. Hazai 222, Szlavon. 14, Cseh iparb. 31, Jelzáloghitel 130, Lesz. bank 23, Mercur 16.5, 243, Keresk. bank 1390. rak: Belvárosi 32, Egye. takarékn. 182, Moktár 2. 4510. Biztosítók: 1. Fonciere 265. Malmok: Borsod-miskolci 147, Co. bpesti gm. 151, Gizella 5. 109, Királymalom 36. Bányák: gydrak: Beocsini 1150, Borsodi 145, Szentlőrinci 86, Cement 92, Szászvári 390, Kohó 590, Drasche 255, Magnezit 2350, Aszfalt 87, Ált. kőszénb. 3775, Salgó 728, Ujlaki 250, Urikányi 1210. Nyomdák: Athnaom 168, Franklin 110, Globus 45, Kunossy 13, Pallas 152. Vas-művek és gépgyárak: Gróf Csáky 21, Gazd. gép 200, Fegyver 1385, Frankl 150, Ganz Dan. 3550, Ganz vill. 1775, Hofherr 180, Kistarcsai 54, Láng 155, Lipták 15.5, Ált. gépgy. 42, Magyar acél 310, Rimamurányi 143, Roessemann 92, Schlick 81. Különte vállalatok: Ált. gázizzó 16, Ált. légszesz 850, Danica 140, Diana 9, Dorogi 43, Dél-cukor 633, Czinner 18, Égisz 50, Izzó 710, Gyapjamosó 66, Papír 48, Részvényszeri. 280, Temesi szesz 255, Fővárosi sör 44, Jura 230, Cukor 3305, Östermelő 289, Szalámi 110, Mezöh. cukor 272. Faipari vállalatok: Mercurfa 5, Guttmann 505, Hazai fa 155, Honi fa 10.9, Malomsoky 10, Oia 595, Szlavónia 110, Nasici 2600, Viktória butor 7, Zentai 160. Közlekedési vállalatok: Adria 2100, Közúti 39, Déli vasút 80, Mitr. 350, Nova 172.

KÖTŐ junius 5-től
csütörtöktől
junius 8-ig
vasárnapig

Grand Hotel Babilon
detektivdráma 5 fölvonásban

Főszereplők: Hanny Weise, Max Landa

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allátkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdésküldésekhez válaszbelvéllyel melléklend.

Kiárúsítás! Az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermekruhák minden elfogadható áron kiárúsítatnak. Tessék meggyőződni. Csak e hónapban, míg a készlet tart, Földes Samu ruhaárházában, a Nádor-kávéház mellett, Suboticán. 2639

Suche intelligente deutsche Fräulein zu zwei Kindern. Géza Knofely, Kula. 4162

Ház eladó elfoglalható lakással, két épülettel, nagy kerttel, a város belsejéhez közel. Cim a kiadóban. 3973

Szerelésből kiharadt: 35 drb 350-1200 mm méretű szijkorong, 2 drb 42 cm átmérőjű »Monarch«, egy drb csutkadaráló és egy 90 mm-es, 5 m hosszú transzmisszió eladó. Cim: »Hona-malom« Nova-Kanjiza. 4152

8 HP Első Magyar Gazdasági gyári magánjáró cséplőgarnitúra eladó. — Schwerer József, Kula. 4007

Tíz éves, 10-es, Első Magyar gyártmányú cséplőgarnitúra, nagyon jó karban, jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Hesz Józsefnél, Apatin. 4213

1 drb 220 Voltos egyenáramú motor 1 HP indítóval, 1 drb 1. sz. »Eureka« gabonatisztító eladó. Hinterrucker, Módos. 4196

Eladó 8-as Nihilson, fogaskerekes magánjáró, vasrámás Haip-eséplővel, gyárilag kijavítva. Závodszi Máté, Bačka-Topola. 4212

Leánder, kokszkályha, bádóg takarékkályha, kerítés és több apróság olcsón eladó. Cim a kiadóban. 4255

Háztelek eladó Ferrummal szemben. Ipartelepnek, raktárnak, élelmiszerüzletnek kiválóan alkalmas. Cim a kiadóban. 4258

Egy jóforgalmu vendéglő és étterem a beltéren, teljes berendezéssel, vagy anélkül eladó. Azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 4168

Almát, bármily kevés mennyiséget is, veszek jó árban. Cim: Somborski-put 45. Telefon: 751. 4230

Szalmaelevátor, majdnem új (Hofherr-gyártmány), olcsón eladó. Heisler Dávid, Stara-Pazova. 4203

junius 8-tól
vasárnaptól
junius 9-ig
hétfőig

Lifka

Jóka Mór regénye

A fehér rózsza

Egy teljesen jó állapotban levő, 60 lóerős motoresónak eladó. Érdeklődni lehet Ziva Zivanovićnál, N. Becei. 4245

Eladó szalagfűrészt abrichter, meszelőnyél csinálgép, villanymotor. Esetleg egész műhely átadó. Bővebbet Márványiparnál. 4225

Háztartás fölőslatása miatt jutányosan eladó mindennemű butor, szőnyeg. Megtekinthető naponta Karadžićeva ul. 26. Bárány-köz. 4251

Uegyészmeérnök

több évi gyakorlattal keres megfelelő állást Megkeresések »Praktisch I 353« jeligére alatt az Interklam d. d.-hez Zagreb, Palmotićeve ul. 18. intézendők. 4236

KÜLÖNFÉLE

Házasságot jobb körökben diszkrétan elintéz Közvetítőiroda Subotica, Agina ulica 11. 4168

Szenved hajhullásban? fejkorpában? vagy fejiszketegségben? Tegyen kísérletet a dr. Gabler-féle Nyir-fahárvizet (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Postán utánvétellel. Illés gyógyszerárban, főpostával szemben. 3286

SZÓDAVIZET legkisebb mennyiségben is gyári áron szállít házhoz bárcinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

Sentán és környékén

a BÁCSEMEGYEI NAPLO

HIRDETÉSEKET

MOLNÁR SZ. VINCE könyvkereskedő N. 4214
a Bácsmegeyi Napló sentai főbizományos N. 3867
VESZ FEE.

FOGLALKOZÁS

Szölkőmunkát és borkezelést jól értő fiatalember állást keres azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 4223

Fogtechnikus I., aki perfekt úgy az arany- mint kaucsukmunkában, azonnali belépésre keresetlik. Ajánlatokat kér dr. Lukits fogorvos, Sombor.

Gazdasszonyt, 35-40 év körül, keresek háztartás és üzlet vezetésére. Schill Zsigmond Szvetozár, Miletic, Vasut-utca 89. 4126

Uridivat-, kalap-, cipőszakmából, szerbül tudó kereskedősegéd állást keres. Cim a kiadóban. 4210

Borbélyok figyelmébe!

Ondolást és fésülést szakszerűen és gyorsan kitanítók Kummerkramer nőfodrász, Sombor. 2984

Huszonhat éves jobb nő, ki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnőnek, idősebb, egyedülálló urhoz, azonnal elmenne; könnyebb betegápolást is vállal. Szíves megkereséseket »Doktorné« jelige alatt Kultura hirdetőiroda Novisad, továbbít. 4178

Divatárkereskedősegéd, ki úgy a cipőszakmában, mint a kalapban jártas, megfelelő segédi vagy raktárnoki állást keres helyben vagy vidéken. Cimeket kér a kiadóban. 4224

Kéttagu családhoz rendes mindenest vagy bejáróné kerestetik. Cim a kiadóban. 4173

Főmolnár, 30 éves, nős, egy vagonról háromig főmolnári, három vagonról feljebb almolnári állást vállal. Egy és fél vagon félmagas malomban mint főmolnár működött. Jelenlegi állása négyvagonos almolnári. Beléphet azonnal. Megkeresések »Szorgalom« jeligére Fekete könyvkereskedésébe Sentá, címzandók. 4207

RÓKA DIVATCIPÉSZETE SUBOTICA PAŠIĆEVA ULICA 9.

Boltiszolganak idősebb embert vagy fiatal fiút felvesz Mencil és Rittay kalapüzlet. 4211

Két jó munkás kovács és egy bogárnésegéd állandó munkára felvétetik. Üveges Antal, Topola. 4194

Jól főző szakácsnő azonnalra állást keres. Cim a kiadóban. 4256

Jobb klszolgálóleány felvétetik a Bedő-trafikban.

Börkereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Halupka Mihály Kulpin, Bačka. 4233

VÉTEL-ELADÁS

Olvasókörök, könyvtárak figyelmébe! Több ezer magyar, német keménykötésű könyv (regények, folyóiratok) olcsón eladók »Reklám« könyv- és lapterjesztővállalatnál, Novisad, Jevrejska 6. 4241

OLCSÓ KIÁRUSÍTÁS DEUTSCH SIMON

DIVATÁRUHÁZA SUBOTICA

JELAŠIĆEVA ULICA 3. SZÁM. KISKÁPOLNA MELLETT.

Áruraktáram kibővítése és üzletem átrendezése miatt raktáromon levő összes kötött, szövött, rövidáru, uri és női divatcikkeimet, különösen férfi és női harisnyák, férfi ingek, nyakkendők, nyári gyermektrikók, fonott borszandálok mélyen leszállított áron lesznek kiárúsítva. Felhívom az igen tisztelt vásárló közönség figyelmét, hogy saját érdekében győződjék meg olcsó árainról. Fonott borszandálok minden számban megérkeztek.

Utazók figyelmébe

Srp. Itebején HORVÁTH GÁBOR vendéglőjében JÓ HÁZIKOSZT és TISZTA SZOBA kapható. 4040

A Jugoslavenska Nafta D. D. Zagreb

társasvállalata a »Mineralol Raffinerie A. G. Fiume« a Petroleumraffinerie »PHOTOGEN« Brassó és a Spotka Akcija »NAFTA« Lemberg összes ásványolajtermékei, mint

benzin, petroleum, gázolaj, gépolaj, cilindrolaj és vulkánolajok, paraffin, asfalt, tovottaszir stb.

legolcsóbban beszerezhető

HEUDUSCHKA & HERMANN

vezérképviselőnél SUBOTICA Telefonszám 7-69.

Veszünk minden mennyiségben üres használt olajos keményfa hordókat.

Az állatorvosok országos kongresszusa alkalmából, pünkösd első napján (vasárnap) a palicsi STRANDON este 9 órakor NAGY TŰZIJÁTÉKOT rendez — Az igazgatóság.